

Συμβούλιο
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Βρυξέλλες, 24 Μαΐου 2019
(OR. en)

9562/19

Διοργανικός φάκελος:
2018/0044(COD)

JUSTCIV 127
ECOFIN 512
EJUSTICE 83
COMPET 423
CODEC 1129
IA 162

ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας: Προεδρία

Αποδέκτης: Επιτροπή των Μονίμων Αντιπροσώπων / Συμβούλιο

αριθ. προηγ. εγγρ.: 9459/19

Αριθ. εγγρ. Επιτρ.: 7222/18 + ADD 1 + ADD 1 REV 1 + ADD 2 + ADD 2 REV 2 + ADD 3

Θέμα: Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με το εφαρμοστέο δίκαιο στα έναντι τρίτων αποτελέσματα των εκχωρήσεων απαιτήσεων
– Έκθεση προόδου

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Η πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με το εφαρμοστέο δίκαιο στα έναντι τρίτων αποτελέσματα των εκχωρήσεων απαιτήσεων¹ υποβλήθηκε από την Επιτροπή ως τμήμα του σχεδίου δράσης για την Ένωση Κεφαλαιαγορών στις 12 Μαρτίου 2018. Η πρόταση βασίζεται στο άρθρο 81 παράγραφος 2 (Δικαστική συνεργασία σε αστικές υποθέσεις) της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και υπόκειται στη συνήθη νομοθετική διαδικασία. Κατά την υποβολή της συνοδευόταν από ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με το εφαρμοστέο δίκαιο στα εμπράγματα αποτελέσματα των συναλλαγών επί κινητών αξιών² και εκτίμηση επιπτώσεων³.
2. Στόχος της πρότασης είναι να βοηθήσει να αυξηθούν οι διασυνοριακές συναλλαγές επί απαιτήσεων και, ως εκ τούτου, να διευκολύνει την πρόσβαση σε χρηματοδότηση θεσπίζοντας, σε επίπεδο ΕΕ, κοινούς κανόνες επίλυσης των συγκρούσεων ως προς το εφαρμοστέο δίκαιο, που να καθορίζουν ποιο εθνικό δίκαιο εφαρμόζεται στα έναντι τρίτων αποτελέσματα των εκχωρήσεων απαιτήσεων.

¹ 7222/18 – COM(2018) 96 final.

² 7358/18 – COM(2018) 89 final.

³ 7222/18 ADD1 REV 1 + ADD2 REV 1.

3. Ο δεδηλωμένος σκοπός της πρότασης είναι να θεσπίσει ενιαίους κανόνες που να ορίζουν ποιο εθνικό δίκαιο θα διέπει την κυριότητα μιας απαίτησης μετά τη διασυνοριακή εκχώρησή της και έτσι να εξαλείψει τον νομικό κίνδυνο και πιθανές συστημικές συνέπειες στις χρηματοπιστωτικές αγορές. Γι' αυτό, η πρόταση θα έχει ως αποτέλεσμα να παράσχει ασφάλεια δικαίου η οποία θα προαγάγει τις διασυνοριακές επενδύσεις, την πρόσβαση σε φθηνότερη πίστωση και την ολοκλήρωση της αγοράς. Η πρόταση θα πρέπει επίσης να εναρμονίζεται με υφιστάμενες πράξεις της Ένωσης ως προς το εφαρμοστέο δίκαιο σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις, ιδίως με τον κανονισμό Ρώμη I, τον κανονισμό περί αφερεγγυότητας, την οδηγία για τις χρηματοοικονομικές εξασφαλίσεις, την οδηγία για το αμετάκλητο του διακανονισμού και την οδηγία για την εκκαθάριση.
4. Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή πρότείνει, ως γενικό κανόνα, σε περιπτώσεις σύγκρουσης κανόνων δικαίου τα έναντι τρίτων αποτελέσματα της εκχώρησης απαίτησης να διέπονται από το δίκαιο της συνήθους διαμονής του εκχωρητή. Σύμφωνα με την αξιολόγηση της Επιτροπής, ο κανόνας αυτός θα έκανε πιο προβλέψιμο το εφαρμοστέο δίκαιο, αφού ο τόπος του εκχωρητή μπορεί να εξακριβωθεί εκ των προτέρων από τρίτους. Με σκοπό την προσαρμογή στις ανάγκες όσων συμμετέχουν στην αγορά για συγκεκριμένα είδη απαιτήσεων (μετρητά πιστωμένα σε τραπεζικό λογαριασμό και απαιτήσεις που απορρέουν από χρηματοπιστωτικά μέσα), η Επιτροπή πρότείνει δύο εξαιρέσεις από τον γενικό κανόνα κατά τον οποίο εφαρμόζεται το δίκαιο της εκχωρημένης απαίτησης. Επίσης, όσον αφορά το εφαρμοστέο δίκαιο στα έναντι τρίτων αποτελέσματα των εκχωρήσεων απαιτήσεων δυνάμει τιτλοποίησης, η Επιτροπή πρότείνει τη δυνατότητα επιλογής μεταξύ του δικαίου της συνήθους διαμονής του εκχωρητή και του δικαίου της εκχωρημένης απαίτησης, ώστε να επιτρέπεται τόσο σε μεγάλους όσο και σε μικρότερους φορείς να πραγματοποιούν διασυνοριακές τιτλοποιήσεις.

5. Στις 13 Φεβρουαρίου 2019, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ενέκρινε τη θέση του σε πρώτη ανάγνωση⁴, με 24 τροπολογίες στην πρόταση της Επιτροπής, με 546 ψήφους υπέρ, 35 κατά και 62 αποχές. Το ΕΚ ακολούθησε την πρόταση της Επιτροπής κατά την οποία τα έναντι τρίτων αποτελέσματα μιας εκχώρησης θα πρέπει να διέπονται από το δίκαιο της χώρας όπου ο εκχωρητής έχει τη συνήθη διαμονή του. Οι ευρωβουλευτές διέγραψαν τις διατάξεις της πρότασης που προέβλεπαν ότι ο εκχωρητής και ο εκδοχέας μπορούν να επιλέγουν το δίκαιο που ισχύει για την εκχωρημένη απαίτηση ως εφαρμοστέο στα έναντι τρίτων αποτελέσματα μιας εκχώρησης απαιτήσεων ενόψει τιτλοποίησης.
6. Η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή ενέκρινε τη γνώμη της⁵ σχετικά με την πρόταση στις 11 Ιουλίου 2018, και η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα τη γνωμοδότηση πρωτοβουλίας της⁶ στις 18 Ιουλίου 2018.
7. Ούτε το Ηνωμένο Βασίλειο ούτε η Ιρλανδία έκαναν χρήση της δυνατότητας, η οποία προβλέπεται στο άρθρο 3 του πρωτοκόλλου (αριθ. 21) των Συνθηκών για τη θέση του Ηνωμένου Βασιλείου και της Ιρλανδίας όσον αφορά τον χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, να συμμετέχουν στη θέσπιση και την εφαρμογή του προτεινόμενου μέτρου. Κατ' εφαρμογήν του πρωτοκόλλου (αριθ. 22) των Συνθηκών σχετικά με τη θέση της Δανίας, η Δανία δεν συμμετέχει στη θέσπιση του προτεινόμενου μέτρου.

⁴ 6217/19.

⁵ 11427/18.

⁶ (CON/2018/33). Βάσει των Συνθηκών δεν υπάρχει υποχρέωση να ζητηθεί η γνώμη της ΕΚΤ.

II. ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

8. Το Συμβούλιο σημείωσε την πρόοδο⁷ που σημειώθηκε στον φάκελο αυτό κατά τις προηγούμενες Προεδρίες στη σύνοδό του της 6ης και 7ης Δεκεμβρίου 2018. Με βάση τις εργασίες που πραγματοποιήθηκαν το 2018, η Προεδρία εκπόνησε δύο αναθεωρημένα κείμενα της πρότασης που εξετάστηκαν από την Ομάδα «Θέματα Αστικού Δικαίου» (Εκχωρήσεις απαιτήσεων), στο εξής «Ομάδα». Τέσσερις συνεδριάσεις της Ομάδας αφιερώθηκαν στην εξέταση των κειμένων της Προεδρίας⁸, η τελευταία στις 15 Μαΐου 2019.
9. Κατά τους τελευταίους μήνες, η Ομάδα επικεντρώθηκε επίσης στο να ζητά διευκρινίσεις από την Επιτροπή για τις χρηματοπιστωτικές πτυχές της πρότασης και, ειδικότερα, τη σύνδεσή της με τη νομοθεσία της ΕΕ περί χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών και με άλλες διεθνείς και εθνικές νομοθεσίες που ενδέχεται να είναι κρίσιμες για τις πτυχές της πρότασης που αφορούν τις κεφαλαιαγορές, όπως οι συναλλαγές επί κινητών αξιών. Έχει λάβει συνδρομή στο έργο αυτό από εκπροσώπους της Ομάδας «Χρηματοοικονομικές Υπηρεσίες». Επιπλέον, η Ομάδα εξέτασε επίσης, από κοινού με την Επιτροπή, μια σειρά νομικών ζητημάτων που τέθηκαν σε σχέση με την πρόταση, ορισμένα από τα οποία οδήγησαν σε τροπολογίες που υπέβαλε η Προεδρία στα αναθεωρημένα της κείμενα.

⁷ 14498/18.

⁸ Η πλέον πρόσφατη έκδοση είναι διαθέσιμη στο έγγραφο ST 7889/19.

10. Οι κύριες διατάξεις που συζητήθηκαν κατά το πρώτο εξάμηνο του 2019 ήταν:

- α) **Πεδίο εφαρμογής (άρθρο 1):** η Ομάδα εξέφρασε την ικανοποίησή της για το γεγονός ότι περιλήφθηκε η «συμβατική υποκατάσταση» στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού για λόγους συνοχής με τον κανονισμό «Ρώμη I»⁹. Όσον αφορά τις εξαιρέσεις από το πεδίο εφαρμογής, απαιτούνται περαιτέρω διαπραγματεύσεις σχετικά με τις πιθανές πρόσθετες εξαιρέσεις, έχοντας κατά νου ότι περαιτέρω εξαιρέσεις δεν θα πρέπει να υπονομεύουν συμβάλουν στην πλήρη επίτευξη του στόχου που επιδιώκει η πρόταση, δηλαδή την εξάλειψη της ανασφάλειας δικαίου που υφίσταται τώρα σε σχέση με το εφαρμοστέο δίκαιο στα έναντι τρίτων αποτελέσματα σε περιπτώσεις διασυνοριακών συναλλαγών που αφορούν απαιτήσεις.
- β) **Ορισμοί (άρθρο 2):** ενώ το κείμενο της Προεδρίας διατήρησε ορισμένους ορισμούς όπως είχαν αρχικά προταθεί από την Επιτροπή (π.χ. «εκχωρητής», «εκδοχέας», «συνήθης διαμονή», «χρηματοπιστωτικό μέσο»), έχει τροποποιήσει άλλους (π.χ. «εκχώρηση», «απαίτηση», «έναντι τρίτων αποτελέσματα», «πιστωτικό ίδρυμα», «μετρητά») για να τους κάνει σαφέστερους. Επιπλέον, στο κείμενο της Προεδρίας προστέθηκαν νέοι ορισμοί (π.χ. «τιτλοποίηση», «κινητές αξίες»). Οι ορισμοί αυτοί εξακολουθούν να εξετάζονται από τις αντιπροσωπίες.

⁹ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 593/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Ιουνίου 2008, για το εφαρμοστέο δίκαιο στις συμβατικές ενοχές (Ρώμη I), (ΕΕ L 177 της 4.7.2008, σ. 6-16).

γ) **Εφαρμοστέο δίκαιο (άρθρο 4):** η Ομάδα συνέχισε την εξέταση του γενικού κανόνα που πρότεινε η Επιτροπή (δηλαδή το δίκαιο της συνήθους διαμονής του εκχωρητή) και τις εξαιρέσεις του (π.χ. μετρητά) υπό το πρίσμα των πλεονεκτημάτων (π.χ. προβλεψιμότητα) και των μειονεκτημάτων του (π.χ. ανάγκη αρκετών εξαιρέσεων, όπως, για παράδειγμα, απαιτήσεις που απορρέουν από χρηματοπιστωτικά μέσα). Ορισμένες αντιπροσωπίες έχουν προτείνει ορισμένες πρόσθετες εξαιρέσεις, αλλά απαιτείται περαιτέρω αξιολόγηση ως προς την αναγκαιότητα και την αιτιολόγησή τους. Συναφώς, ορισμένες αντιπροσωπίες τάσσονται υπέρ ενός αντίστροφου γενικού κανόνα (το δίκαιο της εκχωρημένης απαίτησης) με ορισμένες εξαιρέσεις (π.χ. πρακτόρευση), ο οποίος θα διέπεται από το δίκαιο της συνήθους διαμονής του εκχωρητή, οπότε, στο πλαίσιο αυτό, τα πλεονεκτήματα (π.χ. ταυτότητα του δικαίου που εφαρμόζεται στα έναντι τρίτων αποτελέσματα και στον οφειλέτη βάσει του καθεστώτος της Ρώμης I) και τα μειονεκτήματα (π.χ. μικρότερος βαθμός προβλεψιμότητας) του εναλλακτικού αυτού γενικού κανόνα θα εξετασθούν από την Ομάδα. Μέχρι τώρα η εξέταση αυτή έδειξε ότι οι συζητήσεις σχετικά με τον γενικό κανόνα προς έγκριση και το πεδίο εφαρμογής της πρότασης μπορούν να συνδεθούν. Γι' αυτό, η ουσιαστική ανάλυση και των δύο στοιχείων της πρότασης θα πρέπει να συνεχιστεί παράλληλα, ώστε να προετοιμαστεί η θέση του Συμβουλίου.

Το κείμενο της Προεδρίας εξέτασε επίσης τα σχόλια ορισμένων αντιπροσωπιών όσον αφορά την ανάγκη ύπαρξης διαφορετικού συνδετικού παράγοντα σε περιπτώσεις όπου ένα καταχωρισμένο δικαίωμα ασφάλειας επί ακίνητης (υποθήκες) ή κινητής (ενεχυριάσεις) περιουσίας χρησιμοποιείται ως εγγύηση σε εξασφαλισμένο δανεισμό. Οι συζητήσεις στο θέμα αυτό έδειξαν ότι, αν και υπάρχει ανάγκη είτε για διαφορετικό συνδετικό παράγοντα είτε, ανάλογα με τα αποτελέσματα των συζητήσεων, για διάταξη που να διευκρινίζει ότι δεν τίγεται το εθνικό δίκαιο σχετικά με αυτές τις ρυθμίσεις, η ανάγκη αυτή ενδέχεται να υπάρχει μόνο σε περιπτώσεις όπου η εγγύηση (καταχωρισμένο δικαίωμα ασφάλειας) είναι παρεπόμενη σε σχέση με την απαίτηση. Η εξέταση αυτών των θεμάτων θα συνεχιστεί.

δ) **Διαχρονική εφαρμογή (άρθρο 14):** οι συζητήσεις στο πλαίσιο της Ομάδας συγκλίνουν προς την εφαρμογή του νέου μέσου μόνο στις εκχωρήσεις απαιτήσεων όταν η σύμβαση εκχώρησης έχει συναφθεί κατά ή μετά την ημερομηνία εφαρμογής του κανονισμού.

11. Η Ομάδα εξέτασε επίσης τις υπόλοιπες διατάξεις¹⁰ της πρότασης τις οποίες η Προεδρία δεν έχει τροποποιήσει, ή ελαφρώς μόνο, σε σύγκριση με την αρχική πρόταση της Επιτροπής. Για ορισμένες από τις διατάξεις αυτές εξετάστηκε το ενδεχόμενο διευκρινίσεων στις αντίστοιχες αιτιολογικές σκέψεις.

¹⁰ Καθολική εφαρμογή (άρθρο 3), πεδίο εφαρμογής του εφαρμοστέου δικαίου (άρθρο 5), υπερισχύουσες διατάξεις αναγκαστικού δικαίου (άρθρο 6), δημόσια τάξη (άρθρο 7), αποκλεισμός της παραπομπής (άρθρο 8), κράτη με περισσότερα του ενός συστήματα δικαίου (άρθρο 9), σχέση με άλλες διατάξεις του ενωσιακού δικαίου (άρθρο 10), σχέση με ισχύουσες διεθνείς συμβάσεις (άρθρο 11), κατάλογος συμβάσεων (άρθρο 12), ρήτρα επανεξέτασης (άρθρο 13) και έναρξη ισχύος και ημερομηνία εφαρμογής (άρθρο 15).

III. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

12. Ενώ επιτεύχθηκε σημαντική πρόοδος κατά τη ρουμανική Προεδρία, οι αντιπροσωπίες εξακολουθούν να αναλύουν σε βάθος το περιεχόμενο της πρότασης και να εξετάζουν το κείμενο της Προεδρίας. Ως εκ τούτου, αν ληφθούν υπόψη η πολυπλοκότητα της πρότασης, ο πιθανός αντίκτυπός της στις χρηματοπιστωτικές αγορές και η σχέση της με άλλα μέρη του ενωσιακού δικαίου, απαιτείται περαιτέρω εργασία σε τεχνικό επίπεδο προτού το Συμβούλιο λάβει οποιαδήποτε πολιτική απόφαση. Για τον σκοπό αυτό, το Συμβούλιο αναμένει πρόσθετες τεχνικές πληροφορίες από την Επιτροπή, κυρίως σχετικά με τα χρηματοπιστωτικά ζητήματα που αναφέρονται στην παράγραφο 9.
13. Με βάση τα ανωτέρω, η Επιτροπή των Μόνιμων Αντιπροσώπων καλείται να υποβάλει την παρούσα έκθεση προόδου στο Συμβούλιο προκειμένου αυτό να τη λάβει υπό σημείωση κατά τη σύνοδό του στις 6 και 7 Ιουνίου 2019.